

Sygn.akt III AUa 159/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Elżbieta Zarzecka (spr.)

Sędziowie: SA Bożena Szponar - Jarocka

SO del. Bohdan Bieniek

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2013 r. w B.

sprawy z odwołania F. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 grudnia 2012 r. sygn. akt III U 477/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 159/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 28 maja 2012r., wydaną w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił F. D. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 16 maja 2012r. nie uznano go za niezdolnego do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji F. D. powołał się na zły stan zdrowia wywołany silnymi dolegliwościami bólowymi klatki piersiowej, drętwieniem rąk, nie możliwością podnoszenia ciężarów, czy brakiem powietrza po wysiłku.

Sąd Okręgowy w Łomży III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 21 grudnia 2012r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał F. D. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 5 maja 2012r. do dnia 5 maja 2014r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że F. D. od 9 listopada 2010r. do 10 maja 2011r. pobierał zasiłek chorobowy, a następnie od 11 maja 2011r. do 4 maja 2012r. świadczenie rehabilitacyjne.

W oparciu o art. 57 ust. 1, art. 59 ust. 1, art. 12 i art. 13 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd ten stwierdził, że warunkiem rozstrzygnięcia o słuszności złożonego odwołania było

ustalenie, czy wnioskodawca jest całkowicie lub częściowo, niezdolny do pracy oraz czy ewentualna niezdolność ma charakter stały czy okresowy. W tym celu Sąd dopuścił dowody z opinii biegłych lekarzy sądowych. Biegli z zakresu kardiologii, chirurgii, diabetologii i interny uznali skarżącego za osobę częściowo niezdolną do pracy na okres dwóch lat od zakończenia zasiłku rehabilitacyjnego. Natomiast biegły z zakresu pulmonologii nie stwierdził u wnioskodawcy niezdolności do pracy. W opinii uzupełniającej biegli z zakresu kardiologii i medycyny pracy podali, że wnioskodawca nie może wykonywać ciężkiej pracy fizycznej. Przeszedł bowiem chirurgiczną rewaskularyzację mięśnia sercowego (półtora roku wcześniej) i miał typowe dolegliwości wieńcowe. Sąd podzielił wnioski opinii biegłych lekarzy. Dostrzegł także, że przez ostatnie dwanaście lat F. D. wykonywał pracę murarza, zatem posiadał kwalifikacje do wykonywania pracy w tym zawodzie. Jednak, zgodnie z opinią biegłych, nie mógł go wykonywać z przyczyn kardiologicznych. Pozostawał zatem częściowo niezdolny do pracy. Stąd otrzymał prawo do renty z tego tytułu od 5 maja 2012 r. na okres dwóch lat.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu naruszenie:

- prawa materialnego, tj. art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie, że wnioskodawcy przysługuje prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 5 maja 2012r. do 5 maja 2014r., gdy w ocenie organu rentowego nie jest on częściowo niezdolny do pracy, zatem nie spełnia warunków przewidzianych w w/w przepisach do przyznania uprawnień do świadczenia.
- prawa procesowego, tj. nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy poprzez pominięcie przez Sąd wniosku dowodowego organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu kardiologii.

Wskazując na powyższe, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Olsztynie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego była niezasadna.

Sąd pierwszej instancji ustalając że F. D. jest częściowo niezdolny do pracy i w związku z tym przysługuje mu prawo do renty, nie naruszył przepisu art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nie uchybił także przepisom prawa procesowego. Dokonał bowiem prawidłowych i zgodnych z treścią materiału dowodowego ustaleń faktycznych oraz przeprowadził wymagane (w przedmiocie ustalenia niezdolności do pracy) dowody z opinii biegłych sądowych.

Warunki przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określa art. 57 w/w ustawy. W świetle powyższego przepisu niezdolność do pracy jest jednym z obligatoryjnych warunków przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy i ta kwestia była sporna w niniejszej sprawie. Z kolei art. 12 tej ustawy wynika, iż niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, w tym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

W przedmiocie oceny spornej przesłanki istnienia u F. D. niezdolności do pracy, Sąd Okręgowy prawidłowo oparł się na dowodzie z opinii sądowo – lekarskich biegłych z zakresu kardiologii, chirurgii, diabetologii, interny i medycyny pracy (k. 12, 13, 44, 44v). Biegli rozpoznali u wnioskodawcy przewlekłą chorobę wieńcową II klasy (...), (...) (rewaskularyzację chirurgiczną serca odbyłą 24 stycznia 2011r.), niestabilność mostka pooperacyjną do obserwacji, nadciśnienie tętnicze, cukrzycę typu 2 leczoną terapią skojarzoną, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc do obserwacji. Po czym uznali, że jest on częściowo niezdolny do pracy od zakończenia zasiłku rehabilitacyjnego na dwa lata z powodu dolegliwości kardiologicznych. Stwierdzili, że wnioskodawca źle toleruje wysiłek fizyczny. Występowały u niego bóle

wieńcowe kwalifikujące go do II klasy (...), ustępujące po odpoczynku lub po nitroglicerynie. Ponadto ma on typowe bóle wieńcowe po wysiłku, co sugeruje, że mostek nadal jest niestabilny.

W opinii uzupełniającej biegli z zakresu kardiologii i medycyny pracy, mając na uwadze wykształcenie wnioskodawcy i posiadane umiejętności, stwierdzili, że nie może on wykonywać ciężkiej pracy fizycznej. Na taką ocenę miał wpływ fakt, że skarżący przeszedł rewaskularyzację mięśnia sercowego (bez względu na to kiedy miało to miejsce) i odczuwa dolegliwości wieńcowe takie jak: bóle piekąco – gniotące za mostkiem po wysiłku. Ich zdaniem nawrót tych dolegliwości mimo rewaskularyzacji mięśnia sercowego jest możliwy, zwłaszcza u osób, które tak jak F. D. mają nadciśnienie tętnicze i cukrzycę (czynniki ryzyka przyspieszonego rozwoju miażdżycy). Powodują one częściową niezdolność do pracy. Biegli podkreślili, że II klasa (...) jest stabilną chorobą wieńcową. Badania echokardiograficzne, Holtera i EKG w chorobie wieńcowej wprawdzie mogą być prawidłowe, to jednak nie wyklucza zaawansowanej choroby.

Sądu Apelacyjny podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, że ocena stanu zdrowia wnioskodawcy dokonana przez biegłych lekarzy w wyżej przedstawionych opiniach (podstawowej i uzupełniającej) była prawidłowa i zasługiwała na uwzględnienie. Opinie zostały sporządzone przez specjalistów, posiadających gruntowną wiedzę medyczną oraz długoletnie doświadczenie zawodowe. Podstawą ich wydania były dowody obiektywne. Biegli uwzględnili pełną dokumentację lekarską i wyniki badań zgromadzone w aktach organu rentowego. Przy ocenie niezdolności do pracy, przewidywanego okresu tej niezdolności oraz rokowań, co do odzyskania zdolności do pracy, odnieśli się do czynników medycznych oraz zawodowych określonych w art. 12 i 13 w/w ustawy. Mieli na uwadze stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia operacyjnego i czy rehabilitacji, wykształcenie wnioskodawcy i jego doświadczenie zawodowe.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego mniejszy walor dowodowy posiada opinia biegłego lekarza sądowego z zakresu pulmonologii (k. 33, 34), ponieważ opinia ta nie ma wpływu na ocenę stanu zdrowia wnioskodawcy dokonaną przez pozostałych biegłych. Według biegłego pulmonologa przewlekła obturacyjna choroba płuc ma postać lekką, dolegliwości związane z tą chorobą mają łagodny charakter i nie powodują niezdolności wnioskodawcy do pracy.

Należy podkreślić, że ocena niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy wymaga wiadomości specjalnych (opinii biegłego z zakresu medycyny) nie może być jednak dokonana przez sąd jedynie w oparciu o taką opinię. Ostateczna ocena, czy ubezpieczony jest, bądź nie jest niezdolny do pracy, musi uwzględniać także inne elementy, w tym poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne. Takie stanowisko zajęł również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 marca 2009 r. (IIUK 264/2008, LexPolonica nr 2056945). Według art. 12 w/w ustawy o niezdolności do pracy nie decyduje biologiczny stan kalectwa lub choroby, nie mający wpływu na zdolność do pracy, lecz koniunkcja niezdolności do pracy z niezdolnością do przekwalifikowania się do innego zawodu. Taki pogląd wyraził również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 czerwca 2005r. (IUK 278/04). W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy wywiódł, że niezdolność do wykonywania pracy dotychczasowej jest warunkiem koniecznym ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale nie jest warunkiem wystarczającym, jeżeli wiek, poziom wykształcenia i predyspozycje psychofizyczne usprawiedliwiają rokowanie, że mimo upośledzenia organizmu możliwe jest podjęcie innej pracy w tym samym zawodzie albo po przekwalifikowaniu zawodowym. Identyczny pogląd Sąd Najwyższy wyraził w wyroku z dnia 29 czerwca 2005r. w sprawie IUK 299/04.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, mając na uwadze stan zdrowia wnioskodawcy, jego predyspozycje psychofizyczne, wiek, wykształcenie i doświadczenie zawodowe na stanowisku murarza, należy uznać, że w aktualnych realiach rynku pracy, wnioskodawca ma ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia nie wymagającego kwalifikacji zawodowych.

Niezasadny jest również zarzut organu rentowego w przedmiocie zaniechania dopuszczenia przez Sąd pierwszej instancji dowodu z nowej opinii biegłego lekarza sądowego z zakresu kardiologii. Organ rentowy nie wykazał bowiem

aby opinie biegłych, w tym z zakresu kardiologii (podstawowa i uzupełniająca) były wadliwe i niewystarczające. Nie wskazał konkretnie jakich wątpliwości w sprawie nie wyjaśnili biegli lekarze sądowi. Nie ma bowiem uzasadnienia wniosek o powołanie kolejnego biegłego jedynie w sytuacji, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 sierpnia 1999r. (I PKN 20/99, OSNP 2000/22/807). Stwierdził także, iż wykazywanie okoliczności, uzasadniających powołanie kolejnego biegłego pozostaje w gestii strony. To strona winna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie ewentualnie uzasadniają powołanie dodatkowych opinii (wyroki SN z dnia: 16.09.2009r., I UK 102/09, LEX nr 537027; z dnia 15.02.1974r., II CR 817/73, LEX nr 7404; z dnia 18.02.1974r., II CR 5/74, Biul. SN 1974, nr 4, poz. 64; z dnia 15.11.2001r., II UKN 604/00, PPIPS 2003, nr 9, poz. 67). O ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii innych biegłych nie mogły decydować okoliczności podane przez organ rentowy pismach procesowych z dnia 12 września 2012r. i z dnia 10 grudnia 2012r. (k. 26, 53), gdyż stanowiły one jedynie polemikę z oceną stanu zdrowia dokonaną przez biegłych lekarzy sądowych w opiniach dopuszczonych przez Sąd Okręgowy. Nie stanowiły one konkretnych uwag i argumentów podważających miarodajność opinii. Organ rentowy nie wskazał zatem racjonalnych i rzeczowych argumentów przemawiających za dopuszczeniem dowodu z opinii nowego biegłego lekarza sądowego z zakresu kardiologii.

W niniejszej sprawie należało zatem przyznać F. D. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, na mocy przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na okres od dnia 5 maja 2012r. do dnia 5 maja 2014r., co czyniło apelację organu rentowego bezzasadną.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w wyroku.